

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Szerdán.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánlköztásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-sékelt díjak egyezség szerint.

VII. évfolyam.

Szászsebes, 1903. Márczius 25.

26. szám.

A hazai erdészeti ipar!

Egy évtizet megközelítő hirlapirói munkálkodásunk során ismételve volt alkalmunk rámutatni annak a szükségességére, hogy minden téren első sorban a saját édes hazánknak igyekezzünk jó szolgálatokat tenni s ez irányu munkálkodásunkban minden, bármi csekélynek látszó eszközt is használjunk fel kitűzött célunk, a haza javának érdekében. Hogy ezt sikeresen megtehessük, ki kell vetköznünk eddigi konzervatív gondolkodásunkból, mely abban csucsosodott ki, hogy megtermi a mi áldott földünk azt, a mire szükségünk van, miért törekedjünk hát még többre is? A világ mai haladásában arra, hogy valamely állam ugy belsőleg, mint kifelé erős legyen, hogy szavának nyomatékot tudjon adni, nem elég már a régi gazdálkodási mód; most az ipar vette kezébe a vezetést s a vezér államok hogy azokká lettek, virágzó iparuknak köszönhetik azt. Nálunk még az ipar béklyókba van verve és jól ecseteli sorsát Tomka Jenő a Budapesti Hirlap f. é. 9 számában „Közigazdasági képek” czimű czikkében, mondván ott egyéb megszívlelendők közt a következőket:

„Iparunk még csak lenni készül. Van egy két jó gyár az országban, de van sok gyarló is. Olyan is mely csak a kormány szubvenciója

kedvéért született és tengődik. Ebben aztán nincs köszönet. Hangzatos magyar firmák alatt mödlingi félgyártmányokat csempésznek be Temesvárra vagy gyümölcsöt Kecskemétre és onnan árasztják el az országot honi termékkel, osztrák részvényesek számára hajtva hasznót, a magyar kormány támogatása útján.”

Hát bizon sajnálattal és szégyenkezve kell bevallanunk, hogy ez így van, de azt, hogy ennek a vizás állapotnak mi magunk vagyunk az okozói és hogy annak a megváltoztatása csak a mi mulasztásunkon múlik, még mindig nem akarjuk, vagy talán csak nem merjük bevallani.

Megrögzött betegség, vagy talán elődeinktől örökölt tévhit az nálunk, hogy szeretjük magasztalni a külföld produktumait s nem bizunk a magunkéiban. Szájunkon mindig ott van a magyar ipar pártolásának hangoztatása, de azért brünni és gráci kelmékből készült ruhában járunk, a külföld szálítja a kalapot, a mellyel köszöntjük egymás és azok a tollak, melyekkel közigazdasági íróink iparunk védelméről hasá-bokat irnak, bécsi és más külföldi gyárakban készültek.

És így van ez minden téren, mert azt tartjuk, hogy a külföldi ipar gyártmányai jobbak a mi honi gyártmányainknál, de ha ez igaz, vajjon mi fejlesztette azokat a tökéletességnek arra a fokára, a melyen vannak? Bizonyosan az, hogy megfelelő pártolásban részesültek első sorban saját hazájukban az azokat

előállító vállalatok s hírük csak azután ment át a határon, miután már otthon meg volt alapítva.

Ilyen viszás, bár újabb időkben már némileg javuló a helyzet erdei magvainknál is. Régibb időkben, mikor erdeink kezelésében még semmi-féle rendszer nem volt, az erdőgazda egyszerűen a természetre bízta erdejének felujulását s ha már éppen valamelyes magra szüksége volt, hazai magpergetők hiányában a külföldhöz fordult s ez a szokás azután szinte meg-rögzött nálunk és sokan, talán még mindig a többség, még ma sem tudnak emancipálódni alóla, dacára annak, hogy most már nekünk is van ezen a téren versenyképes iparunk, mely méltán megérdemli nem csak figyelmünket, de pártolásunkat is.

Azt mondjuk: versenyképes, mert mi az erdei magvak iparánál is úgy a közjó, mint erdeink felvirágoztatása érdekében kívánatosnak, sőt szükségesnek tartjuk azt, hogy legyen verseny, de ennek a versenynek nem szabad oda fajulnia, hogy átlépje a tisztesség határait, sőt ha pártolásunkra akarja magát érdemesíteni, joggal megkövetelhetjük, hogy azok közt mozogjon és megmaradjon, mert ál utak és piszkos eszközök nem alkalmasak arra, hogy bizalmat gerjessenek.

Erdeinknek rendszeres gazdálkodás alá vétele óta a kihasználás és felujítás árányában növekedett és még folyton növekedik mag-

szükségletünk, minek azután természetes folyománya az volt, hogy hazánkban is keletkeztek erdei magvakat szakszerűen kezelő és forgalomba hozó vállalatok s egymás közt nemes versenyre kelve igyekeztek ezt az iparágat kiragadni a kapzsi külföld karmaiból. Támogatta is őket a magyar erdészközönség teljes erejéből, mert magyar iparosokról, magyar iparról volt szó. Minden darabka kő, a melylyel hazánk iparának nagy épületéhez hozzájárulunk, annak az Austriának megy a rovására, mely évszázadokon át gyarmatának tekintette hazánkat s most sem nézi senki irigyebb szemekkel, féltékenyebben a magyar iparos gyarapodását, mint az osztrák. Élénken illusztrálja ezt a következő példa:

Stainer Gyula, az austriai bécsujhelyi magpergető tulajdonosa néhány hónappal ezelőtt „nagy áldozatok árán” megvette a körmendi magpergetőt Tette pedig ezt azért, mert — mint azt hirdetéseiben önként be is vallotta — a hazai ipar pártolása folytán bécsujhelyi vevőinek nagy részét elvesztvén, azokat így magyar czégér alatt visszaszerezhesse, tehát bár egyenesen be nem vallott, hanem azzal a nyivánvaló czélzattal, hogy a körmendi köpenybe bujva tovább is megtartsa vevőit az eddigi bécsujhelyi vállalata számára.

Ezt a működését azzal kezdette meg, hogy egyes szaklapok egész oldalain hirdette „Első magyar magpergetőjét” és az ugyanilyen

TÁRCZA.

A TOR.

(„A Természet” után.)

A szent-lászlói határban, odafön a „Nyulas erdő” dereka táján, egészen künn a sima járasszélen van a „dikhenz” Kothencz Ádám juhász-gazda tanyája.

Dikhenz Ádámnak csufolták, mert egy izben a tanyájához nem messze eső nyárfa-irtásban épen javában nyomozta a süldőt, amikor két fináncz rajtaütvén, megkérték tőle a fegyver- és vadászati engélyt.

Kothencz koma azonban csak haladt, gyorsan előre és ujjával a tanyájára mutogatva, mondá:

— Ott, ott, oda gyertek. A finánczok oda is követték, de Ádám gazda becsapta az orruk előtt a pitvarajtót és „dikhenz, föl is út, le is út, Tisza, Rajna fogd mög” — kiáltással a kutyáit rájuk uszította.

Igaz, hogy ezért később kerek két százaz bankót

fizetett, de mi az ahhoz a nagy virtushoz képest. Így maradt azután rajta a „dikhenz” predikátum.

Töbrendbeli jó tulajdonságai mellett még nagy lesipuskás is volt az öreg és a tanyája körül ki is pusztította a fülest, foglyot, meg a szomszéd uraság fáczán-állományából is kilőtt néha-napján egy-egy darabot.

Csak egyet, egy nálánál is ravaszabb komát nem tudott a puskája végére fogni. Egy vén róka volt az, amely már közel tíz év óta bosszantja és károsítja. A „csirebabos” — így nevezte a tanya népe azt az igazi vén rókát — a mely ami kappan, meg pulykapecsenyétől fosztotta meg őket. A „csirebabos”! Hej, ha úgy egyszer „lik iránt” vehetné! . . .

Deczember dereka táján volt az idő s a ködös pusztá láthatárán nem tünt fel még semmi derengés semmi tisztulás. A metszően hideg szél meg-meglódította a nehéz ködpárákat, de foszlányai közül nem kandikálhatott elő a lanyha napsugár. Egyik perczen úgy tetszett, mintha a sűrű ködön túl, fenn a végtelen

jelzővel ellátott árjegyzékének ezreivel árasztotta el az országot.

Az „Első magyar“ tetszetős jelzőt ugyan hamar elvesztette, mert Faragó Béla, a zalaegerszegi „Magyar Fenyőmag-Pergető Gyár“ tulajdonosa feljelentésére őt az iparhatóság annak használatától eltiltotta és az azzal ellátott árjegyzékeit elkobozni rendelte. Stainer ur ennek következtében körlevelet bocsátott ki, melyben értesíti a közönséget, hogy a jóhiszeműleg használt ezen jelzőről, melyre különben sem szorult (perse savanyu lévén a szőlő) lemond s megelégszik a szerény „Első körmendi magyar magpergető gyár“ czimmal, ehhez a jóhiszeműségéhez azonban némi kis gyanu fér, mert alig tételezhető fel az, hogy egy olyan körütekintő tapasztalt iparos be ne tekintett volna a cégjegyzéki könyvbe, mielőtt a vállalatot megvásárolta s meg ne ismerte volna annak az országnak a törvényeit, a hol működni akar.

A körmendi új cég ezen szereplésével csodálatos módon összeesik az a támadás, melyet Faragó Béla zalaegerszegi magpergetőgyár tulajdonos ellen egyik elbocsátott alkalmazottja intézett egy ottani lap nyílterében s mely támadás Faragó személyének megbecstelenítésére, nagyszabású magpergető vállalatának rossz világításba helyezésére és így erkölcsi tönkretételére irányult, mely támadás azonban nyomban fényesen vissza lett verve

s a támadó mint közönséges, hamis nevet használó egyén lett leleplezve.

A sajtónak legfényesebb hivatása és első kötelessége a közérdek védelme s ez ösztönzött minket arra, hogy midőn ezekről a méltatlan üzelmekről tudomást szereztünk, kikutassuk az összefüggést az itt említett két eset között s azt hisszük, hogy megtaláltuk a helyes fonalat.

Midőn ugyanis a Faragó Bélát és vállalatát gyalázó közlemény a „Magyar Paizs“ czimű lapban megjelent (később maga ez a lap sajnálkozását fejezte ki annak közlése felett) a Stainer cég azonnal rendelt belőle 200 példányt terjesztés céljából, három nappal később pedig, midőn már biztosan tudta, hogy a rágalmak valótlanok, annak szerkesztőjét felkereste a körmendi magpergető Vogl nevű vezetője s mint a tulajdonosnak, Stainer Gyulának képviselője mutatkozván be s hivatkozván a cég vagyonára egy erdészeti zsebnaptárt adott át azzal a megbizással, hogy a támadó közleményt tartalmazó lapot, több százat mindazoknak az erdőbirtokosoknak küldje meg, a kik a naptárban írónnal meg vannak jelölve s ezért a szolgálatért bizonyos pénzösszeget letéve eltávozott. A gonosz szándék azonban hajótörést szenvedett az említett szerkesztőnek tisztességén, becsületességén és önzetlen hazafiságán, mert ez a tényállást királyi közjegyző előtt jegyzőkönyvbe foglaltatva s a tanuk előtt lepecsételt zsebnaptárt a bíróságnál letétbe helyezve, a

magasban, a hamvas színű égen, nagy, fehér hótömbök gördülnek tova; a másik perczben már sűrű szürke fátyol ereszkedett le a földre és elfödte az amúgy is rövid láthatárt.

Ádám gazda épen künn állott a tanya végén, kurta száru makra-pipájából nagyokat fújt a közeli irtáserdő felé, amidőn egyszerre dir, durr... s hahó! elesett! megvan! — kiáltások csendülnek meg a körülbelül ezer lépésnyire fekvő homokfogó erdőcskében.

— Hejnye — kik löhetnek, — töprengett Kothencz koma és szép csendesesen lesomfordált a gajgonyás sömlék széléig. — Hátha erre jönnek a vadászok...

Ádám gazda nem volt épen zsugori ember, sőt a társaságot nagyon is szerette. Az urakkal is üritett már ő a városban, meg a pusztán is egy-két barátságos poharat. Most meg épen kapóra jönnének, mert ma nagy nap van a tanyájában. Javában készül a májos, a véres, meg a kásás-hurka, mert hajnalban lévén „halálosodása“ ama két hatalmas hizónak, melyeket annak idején a komiszárius ur előtt is emlegetett.

— Adj Isten Ádám gazda — hangzott e pillanatban s a ködből egy hatalmas alak domborodott elő és peczkesen állott meg Kothencz uram előtt, egy nagy tarka rókát tartván kezében.

— Nini, a csirebabos! Azaz, hogy adjon Isten jó napot komiszárius uram — kiáltott fel meglepetve Kothencz koma.

— Ejnye, ejnye — mutassa már no! Az ám, ni, csakugyan, a „csirebabos“. — Hej de régön lesők már ő kelmire és mégis más viszi el a bőrét. No de sebj, csak hogy mög vagy, csak hogy itt vagy!

Azután jó magyaros vendégszerettel „betessék“-elte az egész úri vadászkompániát az ő — mint mondá — szegényeses portájára, ahol azután a jól befutott banya-kemenče mellett csakhamar fölmelegedett a társaság és vidáman csengő kacaj követte az egyre-másra fölhangzó vadászanekdótákat, közben természetesen nagyokat és igen gyakran hörpintvén Ádám gazda négy esztendő, tüzes buczkai borából.

pénzt Stainernek azzal küldte vissza, hogy tudva valótlán rágalom terjesztésére nem vállalkozik.

Mindezeket pedig nem azért irtuk, hogy Faragó Béla ur személyét vagy magpergetőjét védelmezzük és érdekeit előmozdítsuk, mert nem szorult erre sem az egyik, sem a másik. Ők eddig is szerényen de hiven és sikeresen szolgálták hazai iparunkat s meg fogják ezt tenni a jövőben is; hanem igenis a közérdek szolgálatában és annak megvédésére fel kellett szólalnunk és tiltakoznunk az ilyen — Austriában talán eltűrhető — de a mi fogalmaink szerint nem tisztességes üzelmek ellen.

Mi mindig hü örei voltunk s leszünk a jövőben is hazai iparunk mocsoktalan hirnevének s azt hisszük, hogy ez irányu munkálkodásunkban mindig számíthatunk minden tisztességes, jó hazafi támogatására.

A szörmés-ragadozók nyoma és csapája.*

A medve nyoma. A medve hátulsó lábainak a nyoma némileg a mezitlábos emberéhez hasonlít, csak hogy a körmök lyukai a porban vagy sárban világosan kivehetők; ugyancsak a hátulsó lábak nyomai jóval nagyobbak az első lábak nyomainál, melyek majdnem oly alakuak, mint a borzé, csak hogy természetesen jóval nagyobbak. A kan medve nyomai jelentékenyen szélesebbek, mint a hasonkoru nőstény medvéé,

*) Lakatos Károly: „A vadászmesterség könyve“ című, sajtó alatt levő legújabb vadászati szakmunkájából.

— Asztalhoz! — hangzott most a vezényszó.

Behozták az alföldi disznótorok első fogását, a szokásos tyúklevest. A patyikus, a postamester, a fiskális és a komiszárius immel-ámmal, fitymálva nézték ezt a bevezetést. A doktor meg egyenesen kijelentette, hogy ő ugyan nem levelezik, hanem hadd jöjjön csak a többi, tudniillik a kolbász, meg a hurka. Egyedül a kompaktor nyakalta erősebben a tyúklevest.

E pillanatban a föltárult ajtón két óriási tál nyomakodott az előtérbe.

— Szent István, ilyen kolbászokat, ilyen hurkákat! Általános volt az elszörnyködés.

A kolbász volt olyan vastag, mint egy ásonyél, a véres hurka meg olyan, mint a doktor kezeszára.

A társaság az első meglepetésből felocsúdván, élénk vágyat érzett ez óriások töltelékeinek kiforgatására, mit elsőnek a mi kedves János doktorunk meg is cselekedett.

— Jó-e pajtás — sandított a kompaktor?

— Gondolom, volt a rövid replika és gyors egymás-

mindkettőnél azonban a hátsó lábak nyomai szélesebbek, mint az első lábaké. Lassu menés közben mind a két ivarnál a lábujjak meglehetősen szorosan állnak egymás mellett, ellenben futás közben a lábujjak szétterpesztvék. Az előbbi esetben a medve a hátsó lábait meglehetősen közel helyezi az első lábak nyomához, miközben a sark befelé, a lábujjak kifelé vannak fordítva. —

A farkas nyoma és csapája majdnem azonos a nagy komondoréval, csak hogy lábnyoma hosszukásabb és keskenyebb, mint az ebé, mi által a gyakorlottabb szem első tekintetre megkülönböztetheti a farkas lábnyomát a kutya lábnyomától; ehhez jön még mint ismertető jegy, hogy a nyomban a farkas karmai elől jobban kihegyezettek, továbbá, hogy a farkas középső lábujjait erősen összeszorítván, ezeknek lenyomata is jellegzetesebb és jobban látható, mint a kutyanál; — de nyomtávolsága is nagyobb a farkasnak (miután többnyire ügetve jár), mint az ebnek. Egyébiránt a farkas egyik lábával mindig a másik nyomába lép, miáltal nyomai egyenes irányban következnek. Ha csoportosan vannak, ilyenkor többnyire egymásután járnak, egymás nyomába lépve, úgy, hogy azt vélné az ember nyomaik után, miszerint csak egy farkas jár ott, hol néha többen kullognak. — Megjegyzendő még, hogy a farkas lábain a két középső ujj jelentékenyen túlhaladja a két szélső lábujjat és sokkal szorosabban állanak egymás mellett, mint az oldal-ujjak, úgy, hogy a puha talajon hátrahagyott nyomban csak egy hegyesen kinyúló bemélyedést mutatnak.

A róka nyoma és csapája. A róka nyoma általában véve kisebb kutya nyomához hasonlít, a különbség az, hogy a róka nyoma kevésbé kerek, ellenben hosszabb, mert a középső lábujjak a nyomban karmaikkal előállanak, továbbá a bokák lenyomata tetemesen kisebb. — Ha a róka üget, a mi rendes járási módora: nyomai majdnem egyvonalban állanak;

utánban tünt el a tálakról a hurka, kolbász, verés, de még a divatos kásás is.

A gazda rejtélyes mosolylyal állt az asztal végénél s kémlelő szemeket vetett kedves vendégeinek jóllakott, megelégedett ábrázatára.

— Adj Isten egészségükre — mind közönségösen — mondá nyugalolmmal. Nem is gondoltam vóna még tegnap ilyenkor sé, hogy a szögén pára csacsikat még ma köllessön lébunkóztatni. De nagyon mögjavultak az ősz úta, úgy-e annyuk?

— Az ám; a Dallos égy maga mögatta a száz itcze zsirt . . .

— Ojan zsirjuk van, akár a szakasztott kikirics.

— Hát Dallosnak hívták az egyik poczát, gazduram — vélte a patyikus.

— Poczát!? Az idén nem öltünk disznót teins uram, mert nem volt, hanem hát annak hijján lévőgtuk biz a Dallos, mög a Zsandár nevű szamaraeskákat. Hát hiszen talán tudják is a teins érak, hogy itt nál-

miután azonban az ujjak kissé befelé fordulnak: a jobb és bal lábak nyomait pontosan meg lehet határozni. Csak akkor keresztez a róka, ha lopózkodik, illetve lépésben halad; a keresztezés azonban nem lényeges, mindössze a szokott egyenes vonalú csapától eltérőleg, a csapában a nyomok kissé oldalt állnak egymástól. Lappangó rókára vall a farkjel is; a fark nyoma ugyanis homokban, puha hóban és puha talajon rendesen megtalálható. — A gyorsan futó róka csoportos nyomjegyeket hagy maga után, melyek négyesével következnek a csapában; tehát ilyenkor valamennyi lábnyoma különálló; azonban a hátsó lábak mindig az első lábak elé lesznek helyezve, még pedig fokozottabb ügetés esetében feltűnően messzire. Utóbbi esetben a hátsó lábak nyomai kissé ferde helyzetet foglalnak el egymás mellett és ezen kettős nyomba, vagy melléjük ugrik első lábaival a róka. — A kinőtt róka lábnyoma (a körmök lenyomatának hosszát nem számítva) kb. $4\frac{1}{2}$ cm. hosszú és kb. $3\frac{1}{2}$ cm. széles. A lépés hossza kb. 42 cm.*) —

A hiúz nyoma és csapája. A hiúz nyoma általánosságban a vadmacskafélék öt lábujja közül a hátsó mindig magasabban áll, így tehát járás közben ez a talajt nem érinti, miért is csak négy lábujj lenyomatát találjuk a nyomban — és ez a hiúz nyomára

*) A róka sebjelzéséről ugyan már volt szó, de az elmondottak kiegészítésül még a következőket említem meg: 1. Ha a lövés után időz vagy nem igen sietve menekül a róka, akkor súlyos sebet kapott s nem viszi messze el szárazon. 2. Halálos sebesülés jele, ha lövés után zászolójt göresösen egyenesen fölnyújtja (a magasba emeli), avagy pedig emelt farkkal az orrával a földet turja. 3. A halálos lövésnek biztos jele, ha lövés közben azonnal hangtalanul összeesik. 4. Ellenben ha lövés után elsikoltja magát a róka, akkor még nem biztos a bőre, mert ilyenkor csak csonttörésről (többnyire lábszárlöves) lehet szó; azonban bél-, czomb-, vagy hátsó láb lövésénél is halat valami sajátos fájdalomhangot a róka. 5. Könnyebb sebesülés esetében (elől vagy hátul) a róka lövés után legtöbbször összeesik, de azonnal magához tér s gyorsan elviszi irháját. 6. Czomb-, bél- és hátsó láb ellövésénél a megsebesített hely felé kap a róka (és fájdalomhangot hallat). 7. Hibás lövés jele a farklobázás, azonnali futvamenekülés, s a futást megelőző bukfenchezés is.

lunk, a kunságban, bizon sok szögén embör élösködik illetéknéppen.

A fiskális meg a komiszárius egyszerre néztek a János doktorra, a postamester meg a patyikus a kompaktorra, azután valamennyien a „dikhenz” Kothencz Ádáma, ki együgyűen, melabus ábrázattal állott az asztal sarkánál.

Néma csönd következett . . .

A fiskális, meg a komiszarus — kik a János doktorra néztek — meglepetve észlelték, hogy a doktor szemei szokatlan fényben kezdenek tündökölni. Egyszerre fölemelkedik a doktor és két óriási szökéssel künn van az udvaron. A többiek is mind utána. Egyedül a kompaktor maradt nyugodtan ülve a széken.

Künn, az udvaron azután hol az egyik, hol a másik tekintett föl a most már fényesen csillogó égboltozatra, nagyokat sóhajtván és értelmetlen, de veszedelmesen mérges szavakat mormolva.

— Kell-e disznótör? — szólalt meg valaki az egyik koca mellől.

nézve is jellemző. — A hiúz csapája keresztező és kullogó, azaz folytatólagosan egyenes irányú (a nyomok egymásután következnek) Ha több hiúz üget egymásután, akkor a hátulsó pontosan beilleszti a lábait az elsőnek nyomába. A hiúz ugrásai 4—5 méter hosszúak.**)

A vadmacska nyoma és csapája a házi macskáéhoz hasonlít; hátrahagyott lábnyomai azonban mélyebben és élesebben látszanak a talajban, ezenkívül kerekesebb alakúak s egyes nyomai nagyobbak is. — minthogy pedig a macska akadálytalan talajon haladva körmeit mindig bevonja, a nyomban az ujjak lenyomata elől tompa és gömbölyű. Habár a kullogó és lépésben járó vadmacska csapája nyom-nyom után következőleg egyenes irányú is, mint a rókaé mindamellett nyomainak jellemző kerekdedsége biztos ismerető és megkülönböztető jelet képez; ezenkívül a csapában is van némi különbség s ez az, hogy egyes nyomok nem képeznek egészen egyenes vonalat (keresztése más forma és sokkal csekélyebb.)

Kitüntetések és jutalmazások

az „Orsz. magyar vadászati védegyelet”-től 1903-ra.

Az igazgatóság az alapszabályok megfelelő pontjának értelmében ezenel közhirre teszi, hogy a folyó 1903-dik évre megfelelő összeget irányozván elő költségvetésében, miszerint abból a vadállomány megvédése körül a folyó 1903-ik évben kiváló érdemeket szerzett vadászati személyeket, úgy nemkülönben a közigaz-

*) A csapa jelei közül különösen fontos az ürülék, legbiztosabban rávezeti a nyomozót a hiúz tanyájára, melynek egyébiránt közelebről a nagy büz is árulójává válik. Az innét áradó szag igen kollektív és átható. A hiúz ürüléke mindig a szétépett préda szőrével vagy tollaival van keverve s egyes golyóformájú csomokból áll. Ürülékét a hiúz, mint a macska, gyakran elszokta ásni, miért is csapázás közben a kaparásokra figyelem fordítandó.

Alighanem a patyikus volt, mert annak van oly szép, magas lyrai tenorja, de most mintha még magasabb fekvésből mondta volna.

— Csöndesen — szólott a postamester — agyon kell a dolgot hallgatni, nehogy . . .

— Ettél-e hurkát, Péter? — vágott közbe a komiszárius az ott ácsorgó kocsisához intézvén szavát.

— Nem ettem én tekintetes uram, hanem inkább elfogyasztottam azt a kis maradék sajtot, onnan a kocsiülésből mert mióta megláttam a kerítésen annak a két hizónak a bőrét, meg a füleit, hát biz mindjárt rá gondoltam a kolbászára is. A tekintetes úr nem vette észre, mennyire integettem onnét a konyhaajtóból, hogy ne egyék már annyit abból a kásából, de felém se hederített. Utóbb már azt hittem, hogy talán tudta is a tekintetes úr, hogy mit eszik . . .

— Tudta a ménkü, Péter, dehogy tudtuk, ha csak az a gányó kompaktor nem tudta, mert most jut eszembe, hogy ő csakis a húslevesből delektálta magát.

Denique a baj megesett.

gatási, közbiztonsági és pénzügyi hatóságok alatt álló ama buzgóbb közegeket, a kik a vadászati törvény ellen elkövetett kihágások üldözése, kipuhatólása és feljelentése által szereztek érdemeket. — hiteles ajánlatok folytán érmeikkel kitüntesse vagy pénzbeli jutalmakban részesítse.

Az érmek bronzból vagy ezüsből, a jutalmak 10 kor.-tól 100 koronáig terjedő összegben adatnak, a következő feltételek mellett.

Jogosultak erre első sorban a vadörzésre feleltetett, illetőleg a hatóságnál mint ilyenek bejelentett egyének, ha maguk, vagy az, kinek szolgálatában állnak, az „Orsz. magy. vadászati védegylet” tagjai

A kitüntetésre vagy jutalmazásra — általános egyszerű jó magaviselet, vagy hosszú szolgálat még nem elégségesek; ellenben a f. évben megakadályozott vadörzés, vadsempészség, ha az különösen az illető vadóvó egyén személyes bátorsága s kiállott életveszélye folytán megakadályoztatott és ez bebizonyítható. Ugyasint jutalmaztatnak olyanok is, kik a ragadozó vad irtása körül kiváló eredményt bírnak felmutatni.

Oly esetekben, midőn az illető vadörző keresetképtelenné válik, a „Védegylet” évi segélyben is részesíti az illetőt, vagy özvegyét és árvaát, mi több évre is kiterjedhet.

A bejelentések az eset története után rögtön, az egyet titkarságához (Budapest, Gyöngytyúk-utca 13. szám) intézendők. A bejelentésbe irandók:

a) Az ajánlottnak neve, kora, polgári állása, foglalkozása, eddigi magaviselete és szolgálati éveinek száma.

b) Rövid, hű leírása a cselekménynek, melynek folytán az illető kitüntetésre vagy jutalmazásra ajánlatik; megnevezése az illető királyi bíróságnak, melynél az ügy bejelentetett.

c) Az a) b) pontok alatt felszámoltak bizonyítása a vadászat tulajdonosa által — oly kijelentéssel, hogy a mennyire ő tudja, az esemény elbeszélése a valósággal megegyez.

p) Ajánlat ugyanattól a körülményekhez képest kitüntetésre vagy jutalmazásra mit az „Orsz. magy. vad. védegylet” igazgatósága — fentartván magának az elhatározást — irányadóul veend.

A jutalmazások és kitüntetések időnkint az Egyet hivatalos lapjában közöltenek

Budapest, 1903. évi márczius hó.

Az „Országos magyar vadászati védegylet” nevében:

Egerváry Gyula, s. k.
titkár.

Gr. Nádasdy Ferencz, s. k.
elnök.

Vadászaink pedig nem gondolva az éjszakával, rögtön fogattak és úgy otthagyták a „dikhenz” tanyát, hogy még azt sem hallották, mikor a gazda más hasonló alkalomra is sziveslátásról biztosította a társaságot.

Azonban az eset még sem maradt titokban. Hogy, hogy nem... talán az a fránya kompaktor... Elég az hozzá, hogy szépen kitudódott a számartor története, nagy gaudiumára az akkori szegedi vadásztársaságnak.

1903. évi „Nemzetközi vadászati és zoológiai kiállítás” Budapesten, április hó 11-től május hó 4-ig.

Elfogadtatnak: Szarvas- és őzagancsok, zergekampók, dämadvadlapátok, vaddisznó agyarak, bel- és külföldi állatok fejdiszei stb. élő és preparált, hasznos és kártékony állatok; vadászati segédeszközök; új és régi fegyverek, szakiradalom, modellek képek, ruházati cikkek stb. díjak: Arany ezüst és bronz érmek és oklevelek.

Kiváló érdemek érdemkeresztel (Signum laudis) jutalmaztatnak.

Bejelentési határidő 1903. április hó 5.

Bejelentések levélileg eszkozlendők.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a kiállítás igazgatósága, Budapesten VII. Rottenbiller utca 30 sz.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hadapródiskolai jelöltek felvétele a cs. és kir. nagyszebeni hadapródiskolába. Az 1903/1904 iskolai év kezdetén (Szeptember közepe) ezen hadapródiskola I. évfolyamába körülbelül 40 jelölt fog felvétetni. A II. és III. évfolyamba jelöltek csak üresedés esetén vétetnek fel, míg a IV. évfolyamba való felvétel nincs megengedve. A felvételi folyamodványok legkésőbb, Augusztus hó 15-éig, és csakis a folyó 1902/1903 iskolai tanév egész évi iskolai bizonyítvány átvétele után, a hadapródiskola parancsnokságához küldendők be.

A felvételi feltételekben a jövő 1903/4-iki tanév kezdetén következő ujtások lesznek életbe léptetve: a) A felvételre vonatkozó szabályokban felsorolt felszerelési tárgyak beszerzése (6 garnitura fehérnemű és kesztyű, és 1 pár cipő) a szülőkől (gyámtól) többé nem követeltetik. b) Vagyontalan jelöltek, kik jeles iskolai bizonyítványt mutatnak fel és a felvételi vizsgát is jeles eredménnyel állják meg — addig csak 24 korona évi tanpénzt fizetnek, míg a hadapródiskolában is a jeles eredményben maradnak.

Nemeskéri Kiss Pál véglesi uradalmában — mely egyike az ország legérdekesebb vadászterületeinek, mert a zergét kivéve, vadászható vadfaunának minden faja képviselve van ottan, még pedig egyik-másik igen szép számban és kiváló minőségben — az egyik erdőőr a minap 4 hiuzt mérgezett meg 2 nap alatt. Ezek egyike, egy öreg kan, olyan hatalmas példány volt, a minő igen ritkán látható; a csuhájának a hossza ugyanis megközelítette a 140 cm.-t. A többi is mind kifejlett példány volt.

A vadászat mesterségéről Lakatos Károly az ismert vadászati szakíró igen figyelemreméltó és érdekes könyvet irt a vadászat mesterségéről. Eddig megjelent ilyen irányu szakmunkái már régebben fölkellették a vadászportot kedvelők figyelmét s a legmagassabb körökben is, de a természet iránt érdeklődő irodalmi körökben is, mindig feltűnést keltettek azok a szakszerű ismertetések és tudományos fejtegetések, melyek a Lakatos Károly neve alatt, részint folyóiratban, részint önálló munkában megjelentek. Ezuttal az a magas kitüntetés érte Lakatos Károlyt, hogy József Ágost kir. herceg fogadta

el „A vadászat mesterségéről” irt harminczöt éves fényesen illusztrált nagy munkájának ajánlását. Feljegyezzük ezt, mind igen érdekes irodalom eseményt, mert alig volt még példa arra, hogy magyar író munkája a legnagyobb kitüntetésnek ezen formájában részesült volna. Es feljegyezhetjük azzal a megnyugvást keltő tudattal, hogy a magas kitüntetés méltó írónak jutott, mert Lakatos Károly szakmunkái magas irodalmi színvonalon állanak és jóleső magyaros szellem, töröl metszett nemzeti vonások helyezik az ő irodalmi munkásságát oda, ahol a kiüntetésre szolgáló érdemeket kell fölkeresni, József Agost kir. herceg finom érzékkel ismerte föl a poéta lelkű szerző írói kvalitását és magas családjának legtisztább hagyományai szerint teszi, hogy a Lakatos Károly magyar író egyéniségét, az elismerésnek és bizalomnak ezen kitüntető jeleivel honorálja. A diszes kötet Szegeden, Endrényi Imre kiadóhivatalában van még sajtó alatt s néhány hét múlva jelenik meg a könyvpiacra.

Egy kis gyomorrontás. Amerika szent kötelességének tartja, hogy minden téren az övé legyen a világ-rekord. Az amerikai ember ime még a gyomrával is olyat tud produkálni, a milyenre nem képes semmiféle más náció fia; az igaz, hogy kétes: van-e benne rá hajlandóság. Komoly német orvosi ujság beszéli el ezt a furcsa kis históriát: A buffalói városi kórházba most tíz napja beállított egy javakorabeli férfi, Trimble ur, foglalkozására nézve szakács. Azt a tiszteletteljes kérését adta elő: vágják föl a gyomrát, mert szörnyű nyomást érez benne és ezt semmi szín alatt se hajlandó tovább is tűrni. Megvizsgálták és a panaszát megokolták, a kérését teljesítendőnek találták. Az operációt végrehajtották és kiderült, hogy a jó ember gyomrának volt oka békétlenkedni. Találtak benne 53 rajzszöveget, 41 különféle kis késpengét 40 gombostűt, 17 üvegcserepet és egy jókora darab drótot. A szép kis gyűjteményt az orvosok kiszedték, a gyomrot összevarták és Trimble ur megkönnyebbült. A történet nagyon érdekes, de nem valószínű, hogy a mi a buffalói szakács gyomrát terhelte nem is vasszőg volt, nem is üveg, hanem — kacsa.

Szerkesztői üzenetek.

Varga Ferencz urnak, Lankőcz. Előfizetése június végeig rendezve van. BocsKay Antal urnak, Gyalu. Szlávik József urnak. Kerekítő 4—4 korona előfizetési díjat köszönettel nyugtázunk Magdó Márton urnak, Radvány. A névjegyzéket a köszönő irat kézbevétele után szándékozunk közölni, nem akarván kétszer is helyet foglalni lapunkban ugyanazzal a dologgal. Miután újabban is küldtünk adományt, az együttes névjegyzék csak a jövő hó elején fog megjelenni, addig is szíves türelmét kérjük. Üdvözlét! Varga V. Antal urnak, Terecseny. Kapinya Antal urnak, Lapujtó. A beküldöttéket legközelebb külön cikkek keretében fogjuk tárgyalni. Vrbny Antal urnak, Glogovác. Pap Ágoston lakása Baján volt (szülő utca 561) hogy ott van-e még most is nem tudjuk, mert már nem előfizetünk V. M. régi előfizető. A szakiskolákba való felvételre vonatkozó hirdetés rendszerint júniusban lesz kiadva s ekkor lapunk is egész terjedelmében közli.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

Veszék

egy rókát, nyulat, őzet kitartóan hajtó 2—3 éves szukakopó ebet, nagy fajtát. Szíves ajánlatokat alábbi czímen kérek:

Kiss Sándor
Szt. Mihályfa
u. p. Zala-Egerszeg.

Pályázat.

Erdőhivatali — gyakornoki

állás O-Beszterczen (Trencsén megye) a megállapított készpénz és természetbeni illetményekkel 1903 évi április hó 1-én betöltendő.

Pályázók, kik a szakiskolát jó eredménnyel végezték, a német és valamelyik szláv nyelvet birják, a külső és irodai szolgálatban teljesen jártasak és a vadászat iránt előszeretettel viseltetnek: sajátkezüleg irt kérvényüket bizonyítvány másolatokkal és egyéb ajánlataikkal gróf d' Harcourt erdőfelügyelősegnél Dubnicz (Trencsén megye) minél előbb nyujtsák be. Magyar honosak és olyanok, kik a magyar nyelvet szóban és írásban birják előnyben részesülnek.

ÉLŐ VAD!

Élő foglyokat, fécánokat, nyulakat, őzeket, szarvasokat, vad tengeri nyulakat, baglyokat és minden más állatot magas áron vásárol az „Élőállat-kiviteli vállalat és állatnagyereskedő”: O. Frank, Wien IV., Waaggasse Nr. 12. Továbbá szállítok mindennemű élő vadat és más első minőségű állatot. Minden vadásznak és vadászatkedvelőnek nélkülözhetlen tanácsadóval ellátott képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Csoportos nyulfogáshoz saját hálóimat és foglyok s fécánok szállításához saját csomagolási eszközeimet bérmentve küldöm meg

Kitünő minőségű

Erdészeti magvak

Kaphatók

FARAGÓ BÉLA

Magyar Fenyőmag Pergető Gyárában

Zala-Egerszegen.

6—0

Minden kiállításon kitüntetve; a párisi világkiállításon ezüst éremmel, az 1901 évi pozsonyi mezőgazdasági kiállításon arany éremmel és elismerő oklevéllel.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Kávé

kitünő fajt, 5 kilós postacsomogokban
tisztasúly után kilónként

2 korona 70 fillérért

portomentesen küldök.

WAGNER JÓZSEF, kereskedő

Szászsebesen.

Első rangu egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltósági Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói
Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

III. A XVszámu, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsátása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönb felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

s eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, be — a tekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb meglegedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legújabb francia és angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készsággal beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk.

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket megtevesztetni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyújthatnának.

Kívánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TARSÁK

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltósági Földmívelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

Vadászat és Állatvilág.

Vadászati zoologiai és kinologiai képes szaklap Bársony István és Fonagy József közreműködésével szerkeszti Parthay Géza. Előfizetési ára egész évre 8 kor., fél évre 4 korona. Mutatványszámokat díjtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, Rottenbiller-utca 30. szám.

MÁGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB és LEGJOBB HIRNEVŐ ÓRAÜZLETE.

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. és KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB.
KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS
FELTALÁLÓJA A REMONTOIR
INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRAK, ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLASSAL
KÉSZPÉNZÉRT VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE
JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK, 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN és BÉRMENTVE

Szárnyasaink.

Az egyedüli magyar nyelvű baromfityénysztési képes szaklap foglalkozik a baromfityénysztés összes ágaival, betegségeivel és ezek gyógykezeléseivel. A lap az Országos Baromfityénysztési Egyesület hivatalos közlönye és Parthay Géza igazgató szerkeszti. Előfizetési ára egész évre 8 korona, fél évre 4 korona. Mutatvány számokat szívesen küld a kiadóhivatal:

BUDAPEST,
Rottenbiller-utca 30. szám.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.